

Hvor den, der ager med stude, godt kan have et par biler i baghaven

Rejse for læsere af Kristeligt Dagblad i et helt andet Rumænien

Af Aage Domino

Biblioteket må erkende, at ingen endnu har fundet grund til at lave en rumænsk-dansk ordbog. Derfor må man omkring Statsbiblioteket efter en rumænsk-tysk hjælp til at tyde den ortodokse forklaring om, at ”pictorul danez Aage Exner incheia lucrurile de pictura ...” o.s.v.

Men ingen af de 24 deltagere i Kristeligt Dagblad og TeamRumæniens 12 dage lange krydstogt i et vidunderskønt land, der rejser sig af skidtbunkerne efter Nicolae Ceausescu og frues kinesiske vildfart, behøvede ordbog for at forstå, at flertallet af 22,5 millioner rumænere er nysgerrige efter at være en del af den verden, hvor vi nok må siges at være en godt forkælet parentes.

Nævnte Aage Exner, der døde i Hald ved Randers i 1951, har i kong Carol 1's dage omkring år 1900 udfoldet sig malerisk i bl.a. en af Sinaias ortodokse katedraler, men turen rundt til stribevis af klostre og kirker med nonner, munke og langhårede præster bød på en rigdom af op til flere hundred år gamle malerier både inde i og uden på de statelige bygninger. Der holdes i stand uden hjælp af kirkeskat.

Stjerner på frokostbordet

Hoteller og restauranter, hvoraf nogle aldrig havde set et dansk selskab før, overfødrede de rejsende, og måske var det i forståelse af, at læsere af Kristeligt Dagblad har særlige interesser, at man på frokostbordet kunne finde røde juleservietter med en nysselig engel og en stjerne, som Betlehem ikke har set magen til længe.

Man kunne godt igennem Transsylvanien blive lidt bange for overvældende amerikansk imperialisme, når nærmest hvert tredje hus havde parasoller, bannere eller skilte fra Coca Cola. Men så fandt man ud af, at rumænerne stadig som under Ceausescu bare nyder det, der er værd at nyde – og så selv bestemmer resten.

Ud igennem et land cirka fem gange så stort som vort, kørte man ad serpentinveje som i Norge, frydede sig over høhæs som på Færøerne, beundrede vidder med bjergtoppe og graner op imod Ukraine eller fulgte hyrderne, der sammen med hundene gik med får og kreaturer på uendelige sletter.

EU med mening i

Rejseleder Liviu Ivan, der har været dansk gift, men nu er lærer i Grønland, har efter revolutionen for tyve år siden været med til at gøre kål på en af det kommunistiske diktators grimme påhit, institutioner, hvor man prøvede at gemme hjælpeløse, retarderede børn, der blev vogtet (men ikke passet) af højest ukvalificerede personager, der nærmest intet foretog sig. Her var EU en værdifuld økonomisk samarbejdspartner, og i dag finder man

næppe et offentligt nødtørftshus i Rumænien uden både et nationalt flag og et blå EU-banner over døren.

De sociale forhold i Rumænien er ikke som de danske. Unge bliver boende hjemme længst muligt. Man bruger ikke plejehjem som vore, for folk med behov for hjælp passes af familien. Kun for enlige eller meget syge er der institutioner, der minder om sygehuse. Det sker, at unge uden egen familie, averterer efter par, de kan komme til at bo hos – med henblik på senere at arve retten til deres boliger.

En rumæner har ofte flere jobs. Pigen i skranken på hotellet er måske akademiker med et par andre jobs inden turen hjem.

Sans for et smørhul

Der er en del sigøjnere eller romaer i landet, og de kan enten være usselt klædte med en fremstrakt tiggende hånd eller hovedrige med egen helikopter eller en hel bilpark. Man møder nærmest ingen kriminelle. Den slags findes nok i et land med over 20 millioner indbyggere – men mange har ladet sig friste af de gode udenlands-muligheder på gaderne i et smørhul som det danske!

Hvad enten man har tre biler i familien i et Bukarest, hvor der siden revolutionen er blevet seks gange så mange biler (men ikke flere p-pladser), eller man kører med heste- eller studeforspand foran bilkøerne gennem de frodige landsbyer, lever man også i dag på en måde, som har været nødvendig for at glemme skiftende despoter i magtposition.

Rejseleder Liviu Ivan gik selv som dreng ud i flagalléen, når diktatoren med følge kom forbi i sin limousine, og så glædede de sig – som regel sammen med lærerne – over at have scoret en fridag.

Nu har Liviu forladt sine rejsefæller fra Kristeligt Dagblads abonnements-protokol. Og han er på vej tilbage til Grønland, hvor børnene nok vil forstå, at når han giver 8 minutters frikvarter, bør man komme ind i løbet af et kvarters tid; hvis de da ikke i mellemtiden er kommet med på en spændende sæljagt.